

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre,
Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten,
Det Konservative Folkeparti og Alternativet

om

Genstart af dansk eksport

Af den 8. oktober 2020

Coronapandemien udfordrer fortsat dansk erhvervsliv, og bl.a. står de eksportorienterede erhverv i en usikker situation. Samtidigt giver coronapandemien også nye erhvervs- og eksportmuligheder for nogle erhverv, blandt andet på det grønne område.

Danmark er – som en lille åben økonomi – meget afhængig af samhandel med andre lande. Danske virksomheder eksporterer varer og tjenester for mere end 1.200 mia. kr. om året og understøtter i omegnen af 800.000 danske job. Dansk økonomi er derfor stærkt afhængig af udviklingen i verdensøkonomien og på eksportmarkederne og på længere sigt af, hvordan danske eksportvirksomheder klarer sig igennem COVID19-krisen.

Det er som led i *Aftale om udfasning af hjælpepakker, stimuli-initiativer og eksportinitiativer* af 15. juni 2020 mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet besluttet at afsætte 500 mio. kr. i 2020 til en samlet eksportpakke, hvor der allerede er udmøntet 15 mio. kr. til at styrke Eksport- og Jobskabelsestaskforcen. De resterende 485 mio. kr. skal udmøntes på baggrund af forslag fra genstartsteams.

Der blev som opfølgning på aftalen nedsat 8 genstartsteams og *Forum for genstart af dansk eksport* bestående af formændene fra genstartsteamene samt erhvervsorganisationer og fagbevægelsen. Konkret repræsenterer genstartsteamene hhv. fødevarersektoren, Det Blå Danmark, produktionsvirksomheder og grøn teknologi, mode og tekstil, life science og biotek, turisme og oplevelsesøkonomi, luftfart samt små- og mellemstore virksomheder.

Genstartsteamene har set på udfordringer for dansk eksport og har på den baggrund leveret anbefalinger om genstart af dansk eksport til regeringen på det korte og længere sigte. Med denne aftale udmøntes anbefalinger på det korte sigte. Partierne lægger vægt på, at aftalen bidrager til en grøn og bæredygtig genstart.

Aftalepartierne er på baggrund af anbefalinger fra de 8 nedsatte genstartsteams enige om følgende initiativer, *jf. bilag 1*:

1. Lettere adgang for erhvervsrejser

Rejserestriktioner udfordrer erhvervsrejser og dermed kunde- og leverandørkontakt. Det giver udfordringer i forhold til salg, service- og driftsforpligtigelser, markedsføring og distribution og risikerer at føre til tab af markedsandele, fx til indenlandske leverandører i det pågældende land. Der er i erhvervslivet behov for bedre information om mulighederne for at foretage erhvervsrejser. Samtidig kan hurtigere test understøtte erhvervslivets muligheder for at foretage erhvervsrejser, mens de nuværende karantæneregler ved hjemkomst kan udgøre en barriere for at sende medarbejdere på erhvervsrejse. Aftaleparterne er enige om at lette adgangen for erhvervsrejser gennem følgende fem initiativer, hvor de fleste af initiativerne finansieres ved allerede afsatte midler i Eksport og Investeringspakken af juni 2020 og inden for eksisterende rammer.

1.1 Styrket kommunikation om rejsevejledninger

Der gennemføres en styrket kommunikationsindsats over for virksomhederne om regler og muligheder for erhvervsrejser under COVID-19. Udenrigsministeriet har etableret et erhvervsrejsehold, der skal se på muligheder for at lempe restriktioner for erhvervsrejser på udvalgte markeder og styrke kommunikationsindsats om erhvervsrejser under COVID-19. Kommunikationsindsatsen skal blandt andet præcisere, at erhvervsrejser ofte er at betragte som nødvendige rejser, og at Udenrigsministeriet kan hjælpe de erhvervsrejsende med råd og vejledning. Kommunikationsindsatsen gennemføres på Udenrigsministeriets platforme i samarbejde med erhvervsorganisationer og andre relevante aktører.

Initiativet skal ses i forlængelse af, at der i dag er gode muligheder for afholdelse af digitale møder, hvilket også understøttes med initiativ 3.1 understøttelse af SMV'ers investeringer i digitale salg og eksport.

1.2 Udvikling af regionale rejsevejledninger

Der er på EU-niveau igangsat proces om øget EU-koordinering af COVID-19-relaterede rejserestriktioner, herunder muligheden for risikovurderinger på regionalt niveau ift. COVID-19, som mange virksomheder efterspørger.

Danmark støtter en tættere koordination af COVID-19-indsatsen og indgår aktivt i EU-forhandlingerne. Her er bl.a. fokus på bedre deling af smitte- og testdata og øget koordinering af COVID-19-relaterede rejserestriktioner – også på regionalt niveau, hvor det er muligt. Danmark bakker op om disse initiativer, som kan styrke de datamæssige forudsætninger og således forbedre grundlaget for beslutning om regionaliserede rejsevejledninger ift. COVID-19.

1.3 International udbredelse af COVID-19 rejsepas

For at lette adgangen for danske rejsende til lande med rejserestriktioner er der lavet et såkaldt COVID-19 pas. COVID-19 passet dokumenterer, at en rejsende har fået foretaget en test, og at testen er negativ. Rejsepasset kan bruges som dokumentation over for myndigheder ved indrejse i et andet land. Der gælder dog særlige regler i nogle lande, og der kan forekomme ændringer med kort varsel.

Udenrigsministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet vil arbejde for en international udbredelse af COVID-19-passet, herunder anerkendelsen af den digitale testdokumentation uden en læges fysiske underskrift, så myndigheder i andre lande anerkender rejsepasset som gyldigt dokument.

1.4 Smidiggøre erhvervsrejser ud af Danmark bl.a. nem og gennemsigtig adgang til test

Genstartsteamene har ønsket hurtigere COVID-19-tests i lufthavne for at få smidigere erhvervsrejser ud af Danmark under COVID-19-situationen i de tilfælde, hvor lande stiller krav om negativ COVID-19-test ved indrejse. Der nedsættes den baggrund en hurtigt arbejdende arbejdsgruppe i regi af Erhvervsministeriet (formand), Transport- og Boligministeriet, Udenrigsministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet, Justitsministeriet og Finansministeriet, der med støtte fra danske ambassader skal afdække, hvilke krav om testdokumentation, der findes i de største eksportlande med henblik på at smidiggøre erhvervsrejser ud af Danmark. Arbejdsgruppen kan efter behov inddrage relevante interessenter. Det skal ligeledes arbejdes for, at det er nemt og gennemsigtigt at få test som erhvervsrejsende.

Det skal endvidere afsøges, om testresultater fra private udbydere, bl.a. de udbydere som i dag tilbyder hurtige test i lufthavnene, kan samles på en offentlig anerkendt liste, hvor kvaliteten af testen er godkendt. Listen skal kunne anvendes på lige fod med COVID-19-passet. Dette skal ses parallelt til indsats for at udbrede anerkendelsen af COVID-19 passet (jf. initiativ *1.3 International udbredelse af COVID-19 rejsepas*).

1.5 Forlængelse af ordning for besætningsskift på det maritime område

COVID-19 og de deraf følgende rejsehindre gør det vanskeligt at gennemføre besætningsskift for søfarende som normalt. Derfor aftalte regeringen og organisationer på området i juli 2020 en midlertidig ordning, så de søfarende, der har behov for det, kan få visum til indrejse eller udrejse gennem Danmark under kontrollerede forhold, så de enten kan komme af eller på skibe herhjemme eller i

andre lande. Den 15. oktober 2020 udløber den midlertidige ordning for besætningskift.

Der er fortsat store udfordringer på verdensplan med besætningskift under COVID-19, herunder at få strandede søfarende hjem. Den midlertidige ordning forlænges derfor til at gælde for resten af 2020. Der afsættes 3 mio. kr. til Udlændingestyrelsens og Politiets indsats i den forbindelse. Udenrigsministeriet bidrager også til indsatsen.

Aftaleparterne er enige om, at det er vigtigt, at der er en ensartet administration på tværs af alle dele af Danmark af bekendtgørelse om forbud mod landgang for krydstogtskibe mv. i forbindelse med håndtering af COVID-19 blandt de regionale epidemikommissioner.

2. Øget international markedsføring og eksportfremme

En lille åben økonomi som den danske har ikke mulighed for direkte at præge eksporterhvervenes hovedudfordring – nemlig faldende international efterspørgsel. Men efterspørgselssituationen øger behovet for at promovere danske løsninger i en øget konkurrencesituation. Øget international digital markedsføring kan endvidere kompensere for de begrænsede muligheder for fysisk tilstedeværelse på eksportmarkederne. Aftaleparterne er enige om at øge den internationale markedsføring og eksportfremmeindsatsen gennem følgende ti initiativer. Aftaleparterne er enige om, at luftfarten er en vigtig del af den grønne omstilling og anerkender i den forbindelse, at klimapartnerskabet for luftfart har sat som ambition at sænke CO_{2e}-udledningen forbundet med udenrigsluftfart med ca. 30 pct. i 2030 i forhold til 2017.

2.1 Styrket markedsføring af Danmark som destination og genetablering af kritiske flyruter

Den internationale efterspørgsel efter både ferier- og erhvervsrejser er kraftig reduceret og den lave efterspørgsel har samtidig ført til færre flyafgange og lukninger af flyforbindelser.

Der igangsættes tiltag for at styrke markedsføringen af Danmark som destination både i Danmark og på nærmarkederne, herunder Tyskland, Norge og Sverige. Den fælles nationale turismemarkedsføring rettet mod at få danskere til at holde mere ferie i Danmark videreføres i 2021 og udvides til også at omfatte den danske erhvervs- og mødeturisme. Derudover forlænges den styrkede fælles internationale markedsføring med primært fokus på nærmarkederne. Samtidig skal poten-

tialet i markedsføring af Danmark som "corona-ansvarlig"-destination undersøges. Der afsættes 35 mio. kr. til indsatsen, som forankres i VisitDenmark og skal ske i samarbejde med destinationsselskaberne.

Endvidere understøttes flyforbindelser til og fra relevante eksport- og turismekritiske nær- og fjernmarkeder, herunder fx USA, Kina, Japan, Storbritannien og Tyskland. Der afsættes 17 mio. kr. til at styrke indsatsen i regi af ruteudviklingsprogrammet Copenhagen Connected samt 10 mio. kr. til ruteudviklingsprogrammet Vestdanmark Connected. Indsatsen vil ske i samarbejde med VisitDenmark og Udenrigsministeriet (Invest in Denmark).

2.2 Stærkere nordisk samarbejde på turismeområdet

Turismen fra fjernmarkederne er særlig hårdt ramt af rejserestriktioner og manglende flyruter. På markeder, hvor kendskabet til Danmark er lavt kan det være relevant at indgå i et nordisk samarbejde om turismemarkedsføring. Danmark skal arbejde aktivt for et stærkere nordisk samarbejde på turismeområdet, herunder særligt i forhold til, at der fra fælles nordisk side prioriteres midler til international markedsføring på fjernmarkeder som Kina og USA, hvor et styrket nordisk samarbejde kan skabe værdi, såfremt der fra fælles nordisk side prioriteres midler til indsatsen.

2.3 Øget digital markedsføring af danske styrkepositioner

De offentlig-private markedsføringskonsortier State of Green, Healthcare Denmark og Creative Denmark understøtter gennem international markedsføring afsætningen af danske løsninger på eksportmarkederne. Rejserestriktioner og smitterisici udfordrer den traditionelle markedsføringsindsats, som ofte er baseret på et fysisk element.

Der afsættes i alt 10 mio. kr. (5 mio. kr. til State of Green, 2,5 mio. kr. til Healthcare Denmark, 2,5 mio. kr. til Creative Denmark) til at styrke markedsføringskonsortiernes indsats med fokus på udvikling af nye digitale værktøjer og kommunikationskanaler, fx digital markedsføring, virtuelle digitale besøgsprogrammer til Danmark mv.

Aftaleparterne vil endvidere understøtte en grøn og bæredygtig branding af fødevareklyngen. For at styrke danske markedsandele på eksportmarkederne, videreføres det offentlig-private markedsføringskonsortium for fødevareklyngen Food Nation i perioden 2021-2024. Food Nation skal udbrede kendskabet til den danske fødevareklynges mange styrkepositioner, herunder især inden for bæredygtighed samt klima- og miljøeffektive produkter og løsninger. Finansieringen af Food Nation sker inden for eksisterende driftsrammer.

2.4 Styrket markedsadgang for producenter af medicinsk udstyr

En stor andel af medicinsk udstyr skal certificeres af et bemyndiget organ, før det markedsføres. Certificering af et bemyndiget organ er afgørende for, at sundhedsvæsenet kan tage nye, sikre og innovative sundhedsløsninger i brug, og give danske medico-virksomheder lettere og hurtigere adgang til markedet, når de udvikler nye produkter. Der er senest vedtaget ny EU-forordning, som indebærer skærpede krav til godkendelser, herunder at mere medicinsk udstyr fremadrettet skal certificeres af et bemyndiget organ. Et bemyndiget organ skal godkendes af Lægemiddelsstyrelsen, som også fører tilsyn med organet.

Der er i dag ikke et bemyndiget organ udpeget i Danmark, men udenlandske bemyndigede organer opererer i Danmark.

Der afsættes 15 mio. kr. til understøttelse af etablering af et nyt bemyndiget organ i Danmark. Midlerne udmøntes via et offentligt EU udbud. Der tages forbehold for statsstøttegodkendelse.

Efterfølgende vil det bemyndigede organ skulle fungere fuldt ud på markedsvilkår. Det bemyndigede organ vil blive evalueret to år efter, at det er godkendt af Lægemiddelstyrelsen. Initiativet vil indgå som en del af en samlet strategi for life science, som lanceres i 2020. Strategien vil understøtte god patientbehandling, arbejdspladser samt vækst og velfærd i Danmark, herunder via en fortsat voksende eksport.

2.5 Fastholdelse af nedsatte takster hos Trade Council i 2021

Som del af Aftale om hjælpepakker til lønmodtagere og virksomheder mv. i forbindelse med gradvis genåbning af Danmark fra april 2020 blev der aftalt reducerede takster i 2020 på eksportrådgivning ydet gennem Trade Council.

Taksterne for eksportrådgivning ydet gennem Trade Council fastholdes på samme niveau i 2021 som i 2020 for at sikre mulighed for udvidet adgang til eksportrådgivning, ikke mindst for små og mellemstore virksomheder med behov for hjælp. Konkret fastholdes den lavere timepris på Trade Council's rådgivning på 500 DKK og SMV-subsidiet på 50 pct. Derudover fastholdes adgang til 5 timers gratis generel eksportrådgivning og toldteknisk assistance per marked.

Finansieringsbehovet for initiativet afhænger af efterspørgslen, men der er allerede afsat 76 mio. kr. i 2021.

2.6 Styrket Boots-on-the-ground service hos ambassaderne og nyt forum for virksomhedssamarbejde

Restriktioner mv. bevirker, at mange virksomheder er forhindret i at udføre nøgleopgaver hos kunder på eksportmarkederne, såsom salg, dialog med vigtige samarbejdspartnere og teknisk bistand, herunder foretage kvalitetstjek af produkter, due diligence og gennemføre serviceaftaler. Det gælder i særlig grad små og mellemstore virksomheder, som ikke har ansatte i udlandet.

For at afhjælpe virksomhedernes udfordringer styrkes Udenrigsministeriets "Boots-on-the-ground"-service som indebærer: 1) kontakt til lokale, tekniske eksperter, herunder andre udenlandske virksomheders teknikere, 2) adgang til faciliterende teknologi samt 3) lokal forankring ift. salgsindsats via ambassadens medarbejdere. Ambassaderne skal formidle kontakt mellem danske virksomheder og lokale tekniske fagspecialister og - hvor muligt - skabe et efterspørgselsdrevet forum, som giver danske virksomheder adgang til andre danske eller udenlandske virksomheders lokale serviceenheder, som tilbyder deres hjælp.

2.7 Fælles plan for genstart af hovedstadens turisme

Hovedstaden er det område i Danmark, hvor turismeerhvervet er hårdest ramt, og hvor krisen har størst risiko for at udvikle sig på en måde, hvor væksten ikke kommer igen på den korte bane.

Der skal udarbejdes en fælles plan for at genoprette hovedstadens turisme over de kommende år. Planen skal anvise, hvordan hovedstaden kommer bedst muligt igennem krisen og bliver rustet til at fastholde sin internationale markedsposition i en fremtid med forventet hårdere international konkurrence, ændrede rejsemønstre og fortsat fokus på bæredygtig turisme. Samtidig skal planen sikre, at der er sammenhæng og strategisk retning i de offentlige investeringer på området.

Planen skal udarbejdes af de største offentlige turismeaktører i hovedstaden, herunder Erhvervsministeriet, Københavns Kommune og Wonderful Copenhagen med inddragelse af hovedstadens turismeerhverv og kulturliv samt Visit Denmark og Kulturministeriet.

Der afsættes 10 mio. kr. til gennemførelse af konkrete initiativer, der fastlægges af arbejdsgruppen i forbindelse med udarbejdelsen af planen. Midlerne tilføres Wonderful Copenhagen, der udmønter dem i overensstemmelse med den fælles plan for genstart af dansk turisme.

2.8 Udvikling af Norden og Østersøen som bæredygtig krydstogt-region

Krydstogtsbranchen er hårdt ramt af coronakrisen, og Danmark har stort set ingen krydstogtturister haft i 2020. Erhvervet står over for en vanskelig genstart og har samtidig en stor opgave med at blive et mere bæredygtigt erhverv, hvor bl.a. den betydelige lokale miljøpåvirkning fra krydstogtskibene skal reduceres.

Danmark vil gå foran i at understøtte en grøn krydstogtindustri og bidrage til at udvikle Norden og Østersøen som bæredygtig krydstogtregion, herunder at sætte fokus på brug af landstrøm i regionen. Dette skal bl.a. ske i regi af Miljø- og Fødevarerministeriets samarbejde med de andre nordiske og baltiske lande om bæredygtigt krydstogt, herunder i regi af Nordisk Ministerråd, hvor Danmark arbejder for en miljøministererklæring om en nordisk lederskabsposition. Et sådant lederskab indebærer, at relevante aktører opfordres til at gøre landstrøm tilgængeligt i de største og primære krydstogthavne i Norden, der hyppigst besøges af krydstogtskibe, inden 2030. Endvidere nedsættes i regi af Erhvervsministeriet en branchefælles task force om en sikker opstart af krydstogtsforretningen i Danmark.

2.9 Taskforce for bæredygtig omstilling af dansk mode og tekstil og grøn certificering af SMV'er

Mode- og tekstilbranchen står over for store klima- og miljømæssige udfordringer i hele værdikæden fra produktion til forbrug og genanvendelse, og virksomhederne vil i de kommende år blive mødt med stigende krav fra myndigheder og internationale salgsplatforme om en omstilling til øget bæredygtighed.

For at fremme en bæredygtig omstilling og en øget eksport af bæredygtig dansk mode og tekstil etableres en taskforce på tværs af offentlige og private parter, som skal igangsætte initiativer på tværs af branchen for at fremme fx cirkulære forretningsmodeller og styrke virksomhedernes kompetencer til at imødekomme de nye krav til bæredygtighed, herunder målrettet hjælp til SMV'er til at blive bæredygtighedscertificeret. Taskforcen kan desuden understøtte mode- og tekstilvirksomheders adgang til afprøvning, udvikling og implementering af nye løsninger og forretningsmodeller i samarbejde med Erhvervsstyrelsen.

Taskforcen sekretariatsbetjenes af den nationale klynge for design, møbler og mode, som er udpeget af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Der afsættes 10 mio. kr. i 2020 til gennemførelse af taskforcens opgaver.

Endvidere vil den nationale klynge for design, mode og møbler i de kommende år bidrage til at danne bro mellem forskningsmiljøer og virksomheder for at understøtte den grønne omstilling inden for bl.a. mode og tekstil. Uddannelses- og

Forskningsministeriet og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse under Erhvervsministeriet uddeler årligt 80 mio. kr. til erhvervsklyngerne.

2.10 Tilbagebetaling af gebyr for eksportcertifikater

Danske fødevarer virksomheder betaler gebyrer for de certifikater, som følger varerne til eksport. I 2020 er gebyret 115 kr. pr. certifikat. For at lette omkostningerne for de eksporterende fødevarer virksomheder og øge deres likviditet er aftaleparterne enige om, at allerede betalte gebyr for eksportcertifikater tilbagebetales, og at gebyrerne for resten af 2020 annulleres.

Der afsættes 13 mio. kr. hertil, som estimeres at dække den samlede gebyrbetaling samt 0,1 mio. kr. til administration i forbindelse med tilbagebetalingen.

3. Styrket e-handel, digital omstilling og nye serviceløsninger

COVID-19 og de deraf følgende restriktioner på bevægelse, nedlukninger, forsamlingsforbud og lignende tiltag verden over har medført et øget behov for digitale løsninger. Det gælder på tværs af virksomhedernes værdikæder og dækker både interne processer og konkrete tiltag i forhold til salg og service, herunder e-handel, markedsføring og brug af digitale platforme. Det omfatter også digitalisering af løsninger, der tidligere er foregået ved fysisk fremmøde, fx online eller virtuel servicering af produkter. Aftaleparterne er enige om at styrke e-handel, digital omstilling og nye serviceløsninger gennem følgende fire initiativer.

3.1 Understøttelse af SMV'ers investeringer i digitalt salg og eksport

Det er vigtigt, at danske virksomheder udnytter eksportmulighederne i digital omstilling og e-handel. Både i den aktuelle situation med COVID-19 og på længere sigt i takt med, at mere og mere handel rykker online. Særligt de små og mellemstore virksomheder (SMV'erne) kan have behov for hjælp til at overkomme barrierer for investeringer i teknologi og e-handelsløsninger, der kan styrke e-eksporten.

Den eksisterende indsats i SMV:Digital styrkes, så flere SMV'er får mulighed for tilskud til indkøb af ekstern rådgivning om fx afklaring og udvikling af virksomhedens e-eksport kapacitet, hjælp til implementering af nye e-handelsløsninger og teknisk hjælp til opstart, udvikling og integration af digitalt salg til nye og flere internationale markeder. I forlængelse af dette kan virksomhederne benytte Udenrigsministeriets specialiserede e-handelsrådgivere på markederne til hjælp

med eksport via platformsadgang, digitale salgskanaler og adgang til salg online i udlandet.

Som noget nyt i SMV:Digital kan virksomhederne også søge om tilskud til indkøb af fx ny automatiseringsteknologi og ny software med henblik på at styrke virksomhedens eksportsituation mv.

Der afsættes 35 mio. kr. til initiativet.

3.2 Digitalisering af eksportcertifikater

Der er i 2018 igangsat en digitalisering af processen omkring udstedelsen af eksportcertifikater i forbindelse med eksport af fødevarer, foder og animalske biprodukter til lande uden for EU, som i dag er langsommelig og dyr for de berørte virksomheder. Digitale eksportcertifikater vil være en stor administrativ lettelse for danske fødevareraktiviteter i forbindelse med Brexit. Der afsættes 2 mio. kr. til at sikre en hurtigere færdiggørelse af digitaliseringen, så digitale eksportcertifikater hurtigere kan tage i brug.

3.3 Styrket klinisk forskning og øget brug af sundhedsdata

Brug af sundhedsdata spiller en vigtig rolle i forskning og udvikling af innovative løsninger, der kan bidrage til at forbedre patientbehandling, sundhedsvæsenets ydelser og borgernes livskvalitet. Samtidig er gode rammevilkår for klinisk forskning vigtige for udviklingen af nye behandlingsformer og for at tiltrække kliniske forsøg og investeringer til Danmark.

For at styrke muligheder for klinisk forskning etableres der i samarbejde med foreningen Trial Nation et samlet nationalt overblik over kliniske forsøg og en digital platform, hvor patienter og borgere kan registrere sig som interesserede i at deltage i fremtidige kliniske forsøg, fx inden for bestemte sygdomsområder.

Endvidere etableres et nationalt partnerskab med offentlig og privat deltagelse for bedre anvendelse af danske sundhedsdata til forskning, kvalitetsudvikling og innovation. For at understøtte partnerskabet igangsættes en række analyser af muligheder for bedre brug af sundhedsdata i samarbejde med den kommende nationale klynge for life science og velfærdsteknologi. Aftalepartierne lægger i den forbindelse vægt på, at borgernes ret til fortrolighed og databeskyttelse sikres.

Der afsættes i alt 10 mio. kr. til indsatsen. Heraf 5 mio. kr. til den nationale klynge, 3 mio. kr. til Trial Nation, og 2 mio. kr. til Sundhedsdatastyrelsen og med henblik på at understøtte partnerskabet.

3.4 COVID-19 relateret kompetenceudvikling til medarbejder i turisme- og oplevelseserhvervet

Medarbejderne i turisme- og oplevelseserhvervet spiller en central rolle i at omsætte retningslinjerne fra myndigheder til daglig praksis, og der kan derfor være behov for, at flere medarbejdere i servicesektoren kompetenceudvikles til at have et højt niveau i håndtering af risikoen for coronasmitte, fx i forhold til rengøring, hygiejne, brug af værnemidler, indretning af lokaler m.v.

Der afsættes 15 mio. kr. til at understøtte COVID-19-relateret kompetenceudvikling til medarbejdere i turisme- og oplevelseserhvervet. Virksomheder inden for turisme- og oplevelseserhvervet vil således kunne søge tilskud til at kompetenceudvikle medarbejdere, så de i højere grad bliver i stand til at reducere smitterisiko. Midlerne tilføres puljen til omstilling af dansk erhvervsliv under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

4. Grøn genstart, investeringer og mere risikovillig kapital

Det økonomiske tilbageslag som følge af corona-pandemien kan risikere at hæmme den grønne omstilling og føre til et lavere niveau af investeringer. Samtidig er de globale markeder præget af større, generel usikkerhed og øget protektionisme. For at understøtte dansk erhvervsliv – store som små virksomheder – vil aftaleparterne understøtte adgangen til mere risikovillig kapital, eksportkreditter og midler til projekt- og markedsmodning. Det skal bane vejen for, at en økonomisk genopretning også bidrager til den grønne omstilling med grønne og bæredygtige investeringer i grønne løsninger som fx bio-solutions.

Konkret vil aftaleparterne understøtte en grøn genstart, øgede investeringer og mere risikovillig kapital gennem følgende otte initiativer.

4.1 Mere risikovillig eksportkredit hos EKF

EKF Danmarks Eksportkredit understøtter danske virksomheders eksport ved at hjælpe med at skaffe finansiering og ved at forsikre virksomheder og banker mod de økonomiske og politiske risici, der kan være ved at handle med andre lande.

COVID-19-krisen har øget usikkerheden og forværret den finansielle situation for en række projekter og virksomheder. Der er derfor behov for, at EKF kan tilbyde mere risikovillig finansiering, fx i forbindelse med finansiering af grønne løsninger på nye højrisikomarkeder, så EKF fx kan gå ind i lande, der ellers vurderes for risikable i den nuværende situation og tilbyde finansiering til virksomheder og

projekter forbundet med højere risiko, som EKF under de nuværende omstændigheder har svært ved at yde finansiering til. Det skal bane vejen for flere eksportordrer til de danske virksomheder.

Der afsættes 125 mio. kr. til et kapitalindsat i EKF, som forventes at kunne understøtte garantier i mere risikable lande for 1-1,5 mia. kr., hvilket samlet set skønnes at skabe basis for finansiering for 2-3 mia. kr. i vanskelige markeder. For at initiativet når bredest muligt ud, foreslås det, at EKF med denne indsats særligt prioriterer mindre projekter.

Indsatsen følger EKF's almindelige vurderinger af eksportforretninger, hvor der altid foretages en CSR-screening, når det overvejes at finansiere en virksomhed eller et projekt. EKF følger FN's Global Compact og OECD's retningslinjer for multinationale selskaber, som angiver principper og standarder for ansvarlig virksomhedsadfærd. Derudover stilles der krav om, at alle transaktioner følger FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv.

4.2 Grøn projekt- og markedsmodningsfacilitet hos EKF

Der er i dag mange gode idéer til grønne projekter med eksportpotentiale, som endnu mangler at finde den rigtige form og struktur for at kunne realiseres. Det kræver et forarbejde, som kan være meget omkostningsfuldt, og som investorer og eksportører i det aktuelle investeringsmiljø har svært ved selv at finansiere fuldt ud.

Der afsættes derfor 60 mio. kr. til etablering af en grøn projekt- og markedsmodningsfacilitet i regi af EKF Danmarks Eksportkredit, som kan bidrage til finansiering af fx forstudier samt udsendelser af danske rådgivere og eksperter, herunder udstationering af EKF-finansieringsrådgivere til udvalgte danske repræsentationer i udlandet, med henblik på at understøtte markedsmodning af udenlandske projekter med potentiale for dansk eksport. Indsatsen følger EKF's almindelige vurderinger af eksportforretninger, herunder i forhold til bl.a. at alle eksporttransaktioner følger FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv mv. Faciliteten skal understøtte åbning for nye markeder og nye danske eksportordrer og kan bl.a. understøtte eksportalliancer af danske virksomheder og både store samt små og mellemstore virksomheder. Sådanne eksportalliancer understøttes endvidere af myndighedssamarbejdet, der kan hjælpe med at tilvejebringe relevant viden om markedets rammebetingelser og muligheder.

4.3 Grøn matchfinansieringsordning

Det er som regel vanskeligt at rejse finansiering til helt nye virksomheder og ideer, og med krisen er de private investorer blevet mere forsigtige. Samtidig er grønne

teknologier og forretningsmodeller stadig et forholdsvist nyt område, hvor det i forvejen er særligt vanskeligt at rejse finansiering.

Der afsættes en særlig ramme til styrkelse af matchfinansieringsordningen i Vækstfonden målrettet grønne virksomheder. Ordningen skal matche privat finansiering af innovative grønne virksomheder med risikovillig, offentlig finansiering. På den måde kan ordningen både imødekomme kapitalefterspørgslen fra de nye grønne virksomheder og trække de private investorer ind i markedet og bringe deres erfaringer og kompetencer i spil.

Matchfinansiering ydes i samarbejde med Business Angels, som kan trække på en med-finansieringsmulighed under ordningen, hvis de selv er villige til at investere i virksomheden. Aftaleparterne noterer sig, at Vækstfonden i deres CSR-screeninger tager afsæt i FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv samt OECD's retningslinjer for multinationale selskaber, som angiver principper og standarder for ansvarlig virksomhedsadfærd. I matchfinansieringsordningen indebærer det konkret, at Vækstfonden har en praksis, hvor den screener de Business Angels, der godkendes under ordningen, ligesom der i aftalegrundlaget med både Business Angels og virksomheder stilles krav til ansvarlig virksomhedsadfærd med udgangspunkt i retningslinjerne.

Der afsættes 35 mio. kr. til en tabsramme i Vækstfonden. Samtidigt gives Vækstfonden adgang til en statsgaranteret lånefacilitet på 26 mio. kr. Dette matches som minimum 1:1 af private investorer og understøtter dermed tidlig, risikovillig finansiering til virksomhederne for mindst 122 mio. kr.

4.4 Små Vækstkautioner til SMV'er

Den aktuelle krise betyder, at mange virksomheder har realiseret eller belånt de tilgængelige aktiver i virksomheden for at sikre den nødvendige mellemfinansiering til at holde virksomhederne kørende. Det svækker solvensen betydeligt og gør det vanskeligt at lånefinansiere nødvendige investeringer. Det rammer særligt mange små og mellemstore virksomheder, som typisk er svagere kapitaliseret end større virksomheder.

Små vækstkautioner i Vækstfonden er et eksisterende garantiprodukt for mindre finansieringer målrettet virksomheder, som ikke kan stille tilstrækkelige sikkerheder til at opnå fuld privat finansiering i finansieringsinstituttet. Ordningen benyttes

særligt af SMV'er uden for de større byer. Grundet den aktuelle COVID-19-krise forventer Vækstfonden en forøget efterspørgsel i ordningen.

Der afsættes 35 mio. kr. til en øget tabsramme på Små vækstkautioner i Vækstfonden i 2020, hvilket vil skabe basis for finansiering på omkring 175 mio. kr. til virksomheder, herunder i eksporterhverv.

4.5 Pulje til grøn omstilling med fokus på maritime test- og demonstrationsprojekter

Den stigende internationale efterspørgsel efter grønne teknologier medfører, at grønne maritime løsninger bliver et stadig vigtigere konkurrenceparameter for virksomheder i Det Blå Danmark. Udvikling og implementering af nyudviklede, ikke markedsmodne grønne løsninger skal understøtte, at Danmark både nu og i fremtiden fortsat kan sætte standarden for skibsfartens globale klimaomstilling, og dermed medvirke til at den globale skibsfart indfrier sine klimamålsætninger. Samtidig skal indsatsen bidrage til at styrke den danske maritime industris eksportmuligheder inden for grønne løsninger.

Opbygning af den nødvendige viden indebærer en stor risiko for virksomhederne, pga. usikkerhedsgraden og de høje omkostninger, der er forbundet med udvikling og test af ny teknologi. Samtidig er der behov for hurtigere implementering af de grønne maritime løsninger i eksisterende skibe og på havne, for at skabe et bredere erfaringsgrundlag.

Der afsættes 30 mio. kr. i 2020 til maritime udviklings- og demonstrationsprojekter samt implementering af nyudviklede, ikke markedsmodne grønne klimaløsninger i skibe og havne. Midlerne udmøntes i regi af Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), hvor der stilles krav om privat medfinansiering på mellem 40 pct. og 60 pct.

4.6 Understøttelse af nye investeringer i turismen uden for de største byer

Danmark har et investeringsefterslæb i turismen uden for de største byer sammenlignet med konkurrerende destinationer. Projektudviklere oplever imidlertid, at en begrænset adgang til risikovillig kapital er en afgørende forhindring for at

styrke væksten i turismen i de danske kyst- og naturdestinationer, da både banker og institutionelle investorer er tilbageholdende med at låne til fx overnatningsmuligheder uden for de store byer.

Der etableres en projektmodningsfond i samarbejde mellem staten og eksempelvis private fonde, som skal modne projekter og muliggøre, at der skabes bedre muligheder for investeringer i dansk turisme uden for de større byer.

Der afsættes 15 mio. kr. i statsligt bidrag til en projektmodningsfond. Projektmodningsfonden skal bidrage til at konkrete investeringsprojekter, der kan styrke overnatningskapaciteten i kyst- og naturturismen, udvikles og modnes. Projekterne skal være økonomisk bæredygtige og udvikles med respekt for natur og dansk bygningskvalitet. Projektmodningsfonden skal medfinansieres af fx private fonde. Det statslige bidrag overføres til Vækstfonden med henblik på, at Vækstfonden kan indskyde kapital i fonden.

4.7 Analyse af eksportpotentialer og -markeder, samt afklaring af regler og barrierer inden for bio-solutions, for dansk life science og biotek

Der er store eksportpotentialer for danske virksomheder inden for life science, hvor Danmark har en international styrkeposition. Biotek-området har også store eksportpotentialer og kan styrke den grønne omstilling.

Eksport for life science virksomheder afhænger i vid udstrækning af de lokale rammevilkår og regulering på markederne. Den øgede globale konkurrence og COVID-19 krisen har bl.a. medvirket til at øge lovgivningskompleksiteten og barriererne for markedsadgang.

Der gennemføres i regi af Udenrigsministeriet (i samarbejde med Sundheds- og Ældreministeriet) en kortlægning og analyse af eksportpotentialer og -markeder for dansk life science industri baseret på vurderinger af de markedsmæssige forhold og evt. nye eksportmuligheder, der opstår i kølvandet på den globale sundhedskrise.

Danske biotekvirksomheder er i front med at udvikle nye løsninger og forretningsmodeller, der kan være med til at løse de globale klimaudfordringer og skabe eksport og arbejdspladser i Danmark. Den hastige udvikling blandt biotekvirksomheder har skabt behov for nem og hurtig adgang til støtte, afprøvning, udvikling og implementering af nye løsninger og forretningsmodeller på området.

Der igangsættes et pilotprojekt i regi af "Nye forretningsmodeller" i Erhvervsstyrelsen, der i samarbejde med biotek-virksomheder skal adressere konkrete bar-

rierer og muligheder inden for bio-solutions, fx regulatoriske barrierer. Der foretages en kortlægning og analyse af eksportpotentialer og –markeder samt beskæftigelse mv. for bio-solutions.

Initiativerne vil indgå som en del af en samlet strategi for life science, som lanceres i 2020.

4.8 Eksportstrategi for vand, herunder analyse af eksportpotentialer på vandområdet

Der er globalt stigende efterspørgsel efter løsninger til rent drikkevand, håndtering af spildevand og klimatilpasningsløsninger. Det er et område, hvor danske virksomheder står stærkt, og hvor der er store vækst- og eksportpotentialer for danske virksomheder.

For at hjælpe danske vandvirksomheder med at udnytte den store efterspørgsel efter vandteknologier og -løsninger udarbejdes en samlet eksportstrategi på vandområdet. Ambitionen for en eksportstrategi skal bl.a. være gennem offentlig-privat samarbejde og myndighedssamarbejde at udbrede den danske model for vandløsninger.

Videre proces

Aftalen er en stemmeaftale, hvor aftaleparterne er enige om at stemme for de nødvendige aktstykker og bekendtgørelser.

Bilag 1

Nedenfor fremgår oversigt over initiativer i Aftale om genstart af dansk eksport, jf. tabel.

Mio. kr. (2020-niveau)	2020
Initiativer i alt	485
Lettere adgang for erhvervsrejser	3
1.1 Styrket kommunikation om rejsevejledninger	-
1.2 Udvikling af regionale rejsevejledninger	-
1.3 International udbredelse af COVID-19 rejsepas	-
1.4 Smidiggøre erhvervsrejser ud af Danmark bl.a. nem og gennemsigtig adgang til test	-
1.5 Forlængelse af ordning for besætningsskift på det maritime område	3
Øget international markedsføring og eksportfremme	120
2.1 Styrket markedsføring af Danmark som destination og genetablering af kritiske flyruter	62
2.2 Stærkere nordiske samarbejde på turismeområdet	-
2.3 Øget digital markedsføring af danske styrkepositioner	24**
2.4 Styrket markedsadgang for producenter af medicinsk udstyr	15
2.5 Fastholdelse af nedsatte takster hos Trade Council i 2021	-
2.6 Styrket Boots-on-the-ground service hos ambassaderne og nyt forum for virksomhedssamarbejde	-
2.7 Fælles plan for genstart af hovedstadens turisme	10
2.8 Udvikling af Norden og Østersøen som bæredygtig krydstogregion	-
2.9 Taskforce for bæredygtig omstilling af dansk mode og tekstil og grøn certificering af SMV'er	10
2.10 Tilbagebetaling af gebyr for eksportcertifikater	13
Styrket e-handel, digital omstilling og nye serviceløsninger	62
3.1 Understøttelse af SMV'ers investeringer i digitale salg og eksport	35
3.2 Digitalisering af eksportcertifikater	2
3.3 Styrket klinisk forskning og øget brug af sundhedsdata	10
3.4 COVID-19 relateret kompetenceudvikling til medarbejder i turisme- og oplevelseserhvervet	15
Grøn genstart, investeringer og mere risikovillig kapital	300
4.1 Mere risikovillig eksportkredit hos EKF	125
4.2 Grøn projekt- og markedsmodningsfacilitet hos EKF	60
4.3 Grøn matchfinansieringsordning	35
4.4 Små Vækstkautioner til SMV'er	35
4.5 Pulje til grøn omstilling med fokus på maritime test- og demonstrationsprojekter	30
4.6 Understøttelse af nye investeringer i turismen uden for de største byer	15
4.7 Analyse af eksportpotentialer og -markeder, samt afklaring af regler og barrierer inden for bio-solutions, for dansk life science og biotek	-
4.8 Eksportstrategi for vand, herunder analyse af eksportpotentialer på vandområdet	-

Anm: Initiativer uden finansieringsbehov er markeret med ”-” og afholdes inden for ministeriernes eksisterende egne økonomiske rammer.

** Heraf er 14 mio. kr. til Food Nation, der afholdes inden for eksisterende driftsrammer.